

A TENGERRPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hírek.

A politikai helyzet.

A béke-akció.

Budapest, decz. 14. A tegnapi audiencia, mint előrelátható volt, a válság dolgában nem hozott változást.

Lukács László volt pénzügyminiszter béke-akciójának feltételei ezek: az ellenzék a képviselőház december 19-iki ülésén ne csináljon botrányt, vegye tudomásul az elnapoló királyi kéziratot és ne hozza napirendre a kormány vád alá helyezésére vonatkozó indítványt.

A koronának a béketárgyalásokra vonatkozó feltételei a következők:

1. A tárgyalásokat a Fejérváry-kormány vezesse.

2. Mindaddig, míg a békekötés létre nem jön, a jelenlegi kormány nemcsak helyén marad, hanem eddigi kormányzati rendszerét ezután is fönntartja és a törvényhatóságok ellenállásának megtorlására minden eszközzel felhatalmaztatik.

3. A tárgyalások csak ujév után kezdődjenek.

4. A felségjogok és ezekkel a vezényszó kérdése kizárassék a kompromisszum anyagából.

5. Békekötés létrejövetele esetén az új kormány a Fejérváry-kormány minden ténykedéseért, személyi és anyagi intézkedéseiről vállalja el a felelősséget.

Mindezzel szemben a többség semmi néven nevezendő engedményre igényt nem tarthat.

A fogyasztási adók beszédése.

Budapest, decz. 14. Fejérváry Géza báró miniszterelnök, mint a pénzügyminisztérium vezetője, az összes pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet intézett, melylyel elrendeli a fogyasztási adóknak a városoknál való elszámolását. Az elszámolás e hó 25-éig befejezendő. Utasítja egyzersmind a pénzügyigazgatóságokat, hogy azoktól a városoktól, amelyek az elszámolásra való felhívásnak nem tesznek eleget, 1906. január elsejétől kezdve vonják meg a fogyasztási adók beszédésének jogát és intézkedjenek a fogyasztási adóknak állami uton való beszédése iránt. A rendelet egyttal intézkedik a fogyasztási adók állami kezelésére vonatkozó előmunkálatok megkezdéséről.

Installáció Sopronban.

Sopron, decz. 14. Sopron vármegye törvényhatósági bizottsága a mai napra közgyűlésre volt összehíva Baditz Zoltán főispán beiktatása végett. Egy csendőrszázados és öt tiszttel vezetésével 120 főnyi csendőrség vonult a vármegyháza elé.

A közgyűlési terem lepecsételt ajtaját lakatossal nyitatták fel, mire délelőtt tíz óra után Baditz Zoltán a főispáni titkár kíséretében díszmagyarban megjelent a teremben. Mindössze tizenhárom megyebizottsági tag volt jelen, a karzati közönség pedig öt főből állott. A vármegyei tisztviselők közül egyetlen egy sem jelent meg a gyűlésen.

Baditz Zoltán kijelentette, hogy Sopron vármegye főispánjává neveztetvén ki, főjegyzői állásáról lemond, aztán letette a hivatalos esküt. Majd a főispáni titkárt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki és megbizta az installáló közgyűlés jegyzőkönyvének megírásával.

Ezzel a közgyűlés, amely mindössze hat perczig tartott, véget ért.

Ezalatt a csendőrségen kívül még a 48. gyalogezred négy százada állott fel a vármegyháza előtt.

Baditz Zoltán a vármegyházáról a város házára ment. Az utcákon összegyűlt tömeg eközben folytonos abczugolással és szitkokkal illetve s záptojások és kövek repültek feléje.

A városban a hangulat nagyon izgatott. Az utcákon katonai őrzékek czirkálnak.

Pest vármegye ellenállása.

Budapest, decz. 14. Laszberg Rezső gróf, pestmegyei helyettes főispán felhívta a vármegyei tisztviselőket, hogy tíz nap leforgása alatt jelentkezzenek nála és adjanak végleges feleletet, hogy hajlandók-e végezni elvállalt teendőiket és foganatosítják-e intézkedéseit, vagy nem. Figyelmezteti egyttal a tisztviselőket, hogy akik mostani felhívásának nem engedelmesskednek, azok ellen kénytelen lesz a legszigorubban fellépni.

Katonák karácsonya.

Budapest, decz. 14. Félhivatalosan a laptalannak nyilvánítják azt az ország-szerte nagy föltűnést keltett hírt, hogy a hadügyminiszter kívánságára az idén a katonaságnál a karácsonyi szabadságolások a legszűkebb korlátok közt fognak történni és hogy a tiszteknek is csak föltétlen szükség esetén adnak szabadságot.

A szégyentábla.

Makó, decz. 14. Csanád vármegye közgyűlése elhatározta, hogy mindazoknak a neveit, akik a főispán installációjának résztvesznek, a közgyűlési terem falába illesztendő fekete márványtáblán örökíti meg.

Samassa biboros.

Bécs, decz. 14. Samassa József biboros, egri érsek ma délután ide érkezett. A király a biborost hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadja.

A dalmát vasut.

Bécs, decz. 14. Gautsch báró miniszterelnök a képviselőházban a költségvetési provizorium második olvasásánál tüzetesen nyilatkozni fog a dalmát vasut ügyéről, valamint a magyar kormányval erre vonatkozólag folytatott tárgyalásokról.

Új köztársaság.

Szent-Pétervár, decz. 14. Az orosz birodalom területének egy részéből új, független állam alakult: a Lett köztársaság. Livland és Kurland parasztsága nagy gyűlést tartott, amelyen kikiáltották a köztársaságot. Livland déli részében elkergették az összes hivatalnokokat és a parasztok maguk választottak tisztviselőket, akiket a hivatalokba beültettek. Az orosz állammal megszakítottak minden összeköttetést, a földbirtokokat felosztották és aki a köztársasági kormánynak nem engedelmesskedik, azt agyonütik.

A kiviteli emlékirat.

Az Országos Ipartanács teljes ülése kedden délután négy órakor folytatta a kiviteli emlékirat tárgyalását. Az ülésen, amelyen ismét Vörös László kereskedelmi miniszter elnökölt, a kereskedelmi minisztérium részéről Sztényi József államtitkár, Vargha Gyula miniszteri tanácsos, Péterffy Lajos és Hegyeshalmi Lajos osztálytanácsosok és Lessner Rikárd dr. miniszteri fogalmazó jelentek meg.

Elsőnek Szávay Gyula, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára szólalt fel. Saját kamarája, a debreczeni kamara határszeli vidékeinek érdeke szempontjából az Oroszország felé való kivitel jelentőségét hangsúlyozta, különösen a házi iparcikkre és a gyümölcsre nézve. A külkereskedelmi szolgálatban minél több, a gyakorlatban megdezett embert kell alkalmazni.

Reisner Ádám (Eszék) szóba hozza a magyar államvasutak díjszabási politikáját, amelynek kisebb iparágakat is jóakarattal fel kellene karolnia. Példaként telhozza a magyar gyufát, amelylyel szemben pl. az osztrák gyufa — a magyar államvasutak közreműködésével — olcsóbban jut Boszniába.

Zerkowits Imre a vitás követelések behajtásának kérdését veti fel a kivitel fejlesztése szempontjából.

Scherg Vilmos (Brassó) különösen a tarifapolitika helyes reformját sürgeti.

Kirchknopf Frigyes dr. előadja, hogy a magyar kiviteli kereskedést a külföldön, még Ausztriában is, szerződésellenes adókkal és más módon zaklatják. Ilyenmü sérelmeket a szerződések megújítása alkalmával meg kell előzni.

Szendrói Mór (Győr) hasonlóképp a tarifapolitika kritikáját. Olyan gyáraknál, amelyek kivitelre dolgoznak, a magyarországi nyersanyagoknak a gyárba szállítását is tarifaképzésményben kellene részesíteni.

Ezután ismét **Szterényi** József államtitkár reflektált az egyes felszólalásokra. A szaknevelés kérdésére nézve teljesen elhibáztatnak mondja az olyan iparpolitikát, amely ott akar ipariskolát csinálni, ahol ipar nincs. Ennek a magyar állam már egy s más téren drágán adta meg az árat. Ott, ahol nagyobb iparkutatási intézmények nem fejleszthetők, a badeni, württembergi és svájci mesterműhelyek meghonosítása van tervbe véve. A konzuli jogtanácsosok kérdéséről illetőleg előadja, hogy a mi konzulatusaink mellett is vannak jogtanácsosok, akik mérsékelt díjazás mellett működnek. Végül a vasúti tarifakérdésre tér át. Az e téren esetleg uralkodó visszasságok a jövőben könnyebben és gyorsabban lesznek orvosolhatók, mert a miniszter január elsejétől kezdve a tarifabizottság helyére közlekedésügyi tanácsot szervez, érdekképviseleti alapon abból a célból, hogy ez a tanács az ország közgazdasági érdekeit állandóan figyelemmel kísérelje és a kormánynak javaslatokkal szolgáljon.

Vörös László kereskedelemügyi miniszter e szavakkal rekesztette be az ülést: Az elhangzott nagyérdemű felszólalásokból levonhatni vélem azt a következtetést, hogy az ipartanács azokkal a javaslatokkal, amelyek az emlékiratban foglaltaknak, nagyban és egészben egyetért.

Az emlékirat letárgyalatván és annak irányelvei elfogadotván, most már a kereskedelmi kormányzat feladata lesz, hogy e javaslatokat az életbe átültesse és gyakorlatilag végrehajtsa. Az átültetésnél és a végrehajtásnál a most történt felszólalásokban foglalt indítványok és kérelmek mindenestre figyelembe fognak vétetni és a további végrehajtás során is minden alkalommal az ipartanács szakértő hozzászólásait és tanácsait mindenestre igénybe fogom venni és magánál a javaslatoknak végrehajtásánál minden körülmények között tekintettel leszek arra, hogy az irányelvek és ezek a javaslatok a gyakorlati élet követelményeinek megfelelőjenek és ez uton hazánk kiviteli érdekei állandóan vonzóan érvényesíthetők legyenek.

A tanácskozás ezzel véget ért.

A kereskedelmi kamarai titkárok, akik mint az Országos Ipartanács tagjai Budapesten időztek, hogy részt vegyenek a kiviteli emlékirat tárgyalásában, hétfőn testületileg fölkeresték a Kereskedelmi Múzeumot. A kereskedelmi múzeumban **Kovács** Gyula dr. igazgató és **Sasvári** Ármán titkár bemutatták az intézet összes berendezéseit. A szemle után a titkárok értekeztek a látottakról; a legmelegebb elismerésüket fejezték ki Kovács Gyulának és több pontra nézve fejezték ki a tett tapasztalatok által megokolt véleményüket.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók az **Ivanich-féle** hirdapélárusító üzletben, **Via Riva 6. szám** és a **Corsia Deák 34. szám** alatt levő dohánytőzsdében (a Hungáriuszálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

KÜLÖNFÉLE.

Angol torpedóhajók kikötőnkben.

Tegnap délután 5 órakor — mint lapunk tegnapi számában már röviden említettük — három angol torpedóhajó érkezett kikötőnkbe és a Riva Stefánián kötöttek ki.

A három angol hajó neve: *Ardent*, *Foam* és *Stag*. A keskeny, hosszukás alakú, csinos hajók a legjobban konstruált torpedóhajók közé tartoznak. Az *Ardent* 1893-ban épült, 260 tonnás, 9 láb mélyjárata, gépezete 4000 lóerőre van berendezve és átlagos gyorsasága 27 tengeri mérföld óránként. A *Foam* és a *Stag* egészen egyformák; az utóbbi 1893-ban, az előbbi 1901-ben épült. Mindegyikük 300 tonnás, 11 láb mélyjárattal, gépezetük 6000 lóerőre van berendezve és átlagos gyorsaságuk 30 tengeri mérföld óránként. Mind a három torpedóhajó *Thornycroft*-féle gyártmány.

A hajóraj parancsnoka *Waistell* kapitány.

Az angol hajók tisztjei ma déli 12 órakor tisztelegtek *Szapáry* Pál gróf kormányzónál, ebédre pedig *Pleskott* Hermann sorhajóhadnagyhoz, a helybeli haditengerészeti akadémia igazgatójához voltak hivatalosak.

Napközben az angol tiszteket a városban *Faber* angol konzul kalauzolta.

Szapáry Pál gróf kormányzó este 8 órakor az angol tiszték tiszteletére 34 terítékű díszebédet ad, amelyen a kormányzón és nejeen kívül részt vesznek: *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy és neje, *Przedziecka* gróf és neje, *Gaál* Tibor dr. kormányzó-helyettes és neje, *Waistell*, *Ainsworth*, *Cochrane*, *Harbord*, *Mooney*, *Nowlam* angol tiszték, *Faber* angol konzul nejevel és leányával, *Klobucsár* és *Matuschka* tábornokok, *Pleskott* sorhajóhadnagy, *O'Flanagan* őrnagy, *Spiess* és *Nowotny* sorhajóhadnagyok, *Brettner*, *Angerbauer*, *Bajza* Aladár kivándorlási felügyelő, *Leard*, *Dunay* és *Török* miniszteri titkárok, *Itajduska* dr. és *Manasteriotti* dr. miniszteri fogalmazó.

A menu a következő:

Oyster Soup.
Saumon à l' Americaine
Poulardes à la Doria
Noisettes de présalé à la Clamart
Faisans rôtis
Salade verte
Canetons Rossini à l' ancienne
Salade Mimosa
Asperges S. Mousseline
Bombe Mexicaine
Gateaux
Chester cake.

Ebéd után a 79. gyalogezred zenekara fog játszani.

— **A görög király utja.** Az itteni rév hivatal — mint megirtuk — tegnap távirati értesítést kapott Pólából, hogy a görög király, aki családjával az *Amphitrite* yachton hazautazik, utba ejti Fiumét is. Ujabb értesítés szerint azonban, minthogy a napok óta dühöngött bóra megszűnt és gyönyörű verőfényes idő állott be, a görög királyi család megváltoztatta utitervét és Pólából egyenesen Pireusba indult.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelentése szerint a kereskedelemügyi miniszter *Pellet* Bertalant, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság kereskedelmi osztályának igazgatóhelyettesét a hajózási kereske-

delmi szolgálat, valamint a kereskedelmi számtan és áruismeret tanszékére a hajóosztály tanfolyamhoz rendes tanárrá nevezte ki.

— **Nyugalomba vonuló sorhajókapitány.** Mint Bécsből jelentik, *Friess* Károly sorhajókapitány legközelebb nyugalomba vonul. A király ez alkalomból az ellentengernagyi jellegű és a vaskorona-rendet adományozta neki. *Friess* 1870 óta szolgál a haditengerészetnél.

— **Rudnyánszky Gyula kivándorolt Amerikába.** *Rudnyánszky* Gyula, a kiváló költő, a *Szabadság* című debreczeni napilapnak volt szerkesztője, ma a *Carpathia* gőzösön nejevel együtt Amerikába indult, hogy ott telepedjék meg.

— **A Kelet nem sülyedt el.** Egyes helybeli lapok egy bukaresti távirat alapján azt a hírt közölték, hogy a Magyar keleti hajózási társaság *Kelet* nevű hajója Szulinából Konstanzába menet elsülyedt. Ezt a híresztelést illetékes helyről megczáfolják, azzal a kijelentéssel, hogy a *Kelet* kedden, e hó 12-én *Galaczbá* érkezett és jelenleg ott rakodik.

— **A Carpathia elindult.** Verőfényes szép időben indult el ma délután két órakor a kivándorlókat szállító *Carpathia* Cunard-gőzös New-Yorkba. Az óriási hajó az utolsó helyig megtelt kivándorlókkal. Nem kevesebb, mint 2101 lelket visz el innen a piros kémenyű nagy fekete gőzös Amerikába, köztük 1535 férfit, 408 nőt, 129 gyermeket és 29 csecsemőt. A rakodóparton nagy közönség gyűlt össze, hogy bucsut vegyen a hazától elszakadó honfitársainktól.

— **Bertoli és Szántó pöre.** Budapestről jelentik, hogy a királyi tábla tegnap tárgyalta *Bertoli* Károly és *Szántó* Imre pörét, akiknek terhére a királyi ügyész fellebbezett az itteni törvényszék ítélete ellen. A királyi tábla lényegesen súlyosbította az elsőfoku bíróság által kimondott büntetését, amennyiben *Bertoli Károlyt egy év helyett három évi börtönre és Szántó Imrét öt hónap helyett két és fél évi börtönre ítélte.*

— **Hangverseny.** Az ujonan alakult *Hangverseny-egyesület* ma csütörtökön este 8 órakor a Deák-szálló nagytermében rendezi első hangversenyét, melyen a híres prágai quartett: *Herold*, *Broz*, *Vavra* és *Skvor* fog játszani. Az érdekes hangverseny műsora a következő:

1. *Smetana* B.: *Életemből*. Quartett mi minore: a) Allegro vivo appassionato, b) Allegro moderato à la Polka, c) Largo sostenuto, d) Vivace.

2. *Schubert* F.: Quartett re minore: a) Allegro, b) Andante con motto, c) Scherzo, d) Presto.

3. *Beethoven* op. 18. Quartett in sol maggiore: a) Allegro, b) Adagio cantabile, c) Scherzo: Allegro, d) Allegro molto quasi presto.

— **Nagy petroleum-szállítmány.** Az Adria tengerhajózási társaság *Adria* nevű gőzöse ideérkezett és 8000 láda petroleumot visz innen Malagába.

— **Pénztárvizsgálat.** *Vio* Ferencz dr. polgármester *Damicich* és *Ossoinack* városatyák kíséretében tegnap este pénztárvizsgálatot végzett a kórházban és a szegények házában. A pénztárt mindkét hivatalban teljes rendben találta a bizottság s a polgármester eltávozásakor megelégedését fejezte ki az összes tisztviselőknél.

Épületlebontás miatt végeladás minden áron Schambik Edénél Corso 13.

— **Pro Calabria.** A délolaszországi kárvallottak felségítésére az Uránia is fog előadást rendezni január havában. Az előadás programjának kidolgozására Molnár Viktor államtitkár rendezőbizottságot alakított, amelybe meghívta Erődi Béla drt, Demeczky Mihályt, Feszti Árpádot, Glück Frigyeszt, Havass Rezsőt, Ligeti Miklóst, Pekár Gyulát, Ruszt Józsefet, Szana Tamást, Tolnay Ákóst, Váradi Antalt és Wodianer Arturt. A bizottság elhatározta, hogy a színház két olasz vonatkozású darabjából adat elő egy-egy felvonást, melybe énekbetéteket sző bele, a tánczokat pedig mozgófényképek helyett élőszemélyek fogják előadni. Szinre kerül Tonny Czeziel: *Szörények hazája* című darabjának Nápolyról szóló része és Pekár—Kern *A táncz* című darabja az utóbbit Csillag Tere fogja felolvasni. A két darab között hangverseny-számok lesznek az olasz klasszikus zeneirodalomból kiválasztott műsorrall.

— **Uj magyar alattvaló.** Kollenz József, az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság első gépésze tegnap délelőtti 11 órakor tette le a magyar honpolgári esküt Vio Ferencz dr. polgármester kezébe. Az ünnepélyes eskütételnél Milcencich Péter és Suppanich G. városi tisztviselők voltak jelen.

— **A mozdonyvezetők otthonának megnyitása.** Kedden délelőtti 11 órakor avatták föl Budapesten a mozdonyvezetők országos szövetségének a Váci-körút 19. szám alatt díszesen berendezett *Otthonát*, mely ünnepélyes megnyitáson a kereskedelmi miniszter képviseletében Sztéryni József államtitkár jelent meg. Részt vett az ünnepélyen Stettina József miniszteri tanácsos, a vasuti szakosztály főnöke is. Ludvig Gyulát, az államvasutak elnök-igazgatóját Marx János miniszteri tanácsos, az államvasutak elnök-igazgatóhelyettese képviselte. Jelen volt Batthyány Tivadar gróf a Vasutasok Országos Szövetségének elnöke is. Pethő Tivadar, az Otthon elnöke üdvözölte Sztéryni államtitkárt, mire ez megköszönve a szíves meghívást, az Otthon megnyitottnak nyilvánította. Utána Marx János, majd Batthyány Tivadar gróf beszélt, összetartásra buzdítva a szövetség tagjait. A beszédek elhangzása után a vendégek megtekintették az Otthon helyiségeit. Az ünnepségen képviselve voltak: Arad, Debreczen, Nagyvárad, Zólyom, Igló, Szombat hely, Dombóvár, Szeged, Miskolcz, Munkács, Nagybecskerek, Temesvár, Győr, Szolnok, Érsekújvár, Hatvan, Nagyszombat, Balassagyarmat, Léva, Pozsony és még néhány állomás mozdonyvezetői. Este az ünnepélyes megnyitás alkalmából a Royal-szállóban társasvacsora volt.

— **Felismert öngyilkos.** Tegnap számban jelentettük, hogy egy ismeretlen fiatal ember Fischer Róza szállásadónál agyonlőtte magát. A rendőrségnek sikerült az ismeretlen öngyilkos személyazonosságát kikutatnia. Nagy Vinczenek hívják, 21 éves, pesti cipészlegény. Egy napig Georgijevich korzói cipőüzletében volt alkalmazva, de másnap már nem jelentkezett a munkához. Az üzletben hagyta kofferjét, amelyben különböző, személyazonosságát bizonyító leveleket találtak. Az egyikben azt írja, hogy meguntta az életét, mert a munkásosztály jövőjét sötét színben látja. A szerencsétlent ma fogják eltemetni.

— **Uj dróttalan táviró.** Clevelandból írják: Murgács József, a wilkesbarrei római katolikus tót hitközség lelkésze tíz év óta foglalkozik önmaga által feltalált rendszer szerint a dróttalan távirással. Találmánya teljesen független a világhírű Marconi-féle rendszertől. A wilkesbarrei tudós lelkész meghívására Robinson S. S., az Egyesült-Államok haditengerészeti felszerelési hivatalának főparancsnoka, Wilkesbarre és Scranton városok polgármestere és több tudományos és előkelő ember jelent meg a Murgács-féle dróttalan távirórendszernek első nyilvános bemutatásán. A bemutatás a wilkesbarrei és scrantoni kísérletező állomásokon történt, melyek egymástól 22 mérföld távolságban voltak felállítva. Akármelyik állomásról adták fel a táviratot, a másik állomás azt azonnal a legpontosabban

felfogta. A táviratokat a Morse-féle rendszer szerint küldték, percenként 45 szót. Valamennyi ott jelen volt fizikus és a távirókhöz értő férfiak el voltak ragadtatva az új dróttalan táviró pontosságától és gyors működésétől. A dróttalan táviróval egy kettős-hangjelző-készülék is van kapcsolatban, melynél fogva a felvevő állomás csupán azokat a táviratokat veszi át, melyek ugyanarra a hangra vannak felhangolva. Murgács József plébános Magyarországon, Zólyom megyében született ezelőtt negyven esztendővel s magyar iskolában végezte elemi és középiskolai tanulmányait. A papi pályát választván élete céljául, teológiai tanulmányait Besztercebányán, majd Esztergomban végezte. Később besztercebányai egyházmegyei pap lett. Akkor még nem sokat foglalkozott fizikai és elektrotechnikai tanulmányokkal és inkább festői képessége ragadta el paptársait. Bende Imre besztercebányai püspök költségén ki is ment Münchenbe, ahol a festészeti akadémiát elvégezte. Később Amerikában telepedvén le, minden szabad idejét elektrotechnikai tanulmányokra fordította, melyeknek eredményeképp most a tudós világot ejti bámulatba.

— **Hasba szurták.** A múlt vasárnap a szomszéd Kriviput horvát községben a 13 éves Tomljanovich Máté összeszólalkozott József nevű 16 éves unokatestvérével, aki a veszekedés hevében késéval életveszélyesen hasba szurta. A szegény fiút Zengbe szállították orvosi kezelés végett, az ottani orvos azonban oly súlyosnak találta sérülését, hogy a fiúmei kórházba való szállítását rendelte el. A sebesült tegnap a *Velebit* gőzessel érkezett ide s most a kórházban ápolják.

— **Nagymérvű kivándorlás Ujarad-ról.** Ujarad községben — mint onnan írják — az Amerikába vándorlás ijesztő mérveket ölt. A napirenden levő szörványos kivándorlás már feltűnést sem kelt. Azonban most hogy egy *Tribl* nevű asztalos Amerikából rövid látogatásra hazajött 3000 korona megtakarított pénzzel, valóságos nepvándorlást rendeznek a szomszéd faluban. Szombaton 27 családfentartó utazott el Fiuméba, hogy a munkahiány okozta hihetlen nyomoruságtól meneküljenek. Tavaszkor körülbelül 80 család készül kivándorolni.

— **Amerikai Magyar Szintársulat.** Már említett tettünk arról, hogy Amerikába szakadt honfitársaink *Amerikai Magyar Szintársulat* megalapításán fáradoznak. Most, amikor több hivatásos magyar színes él New-Yorkban, jó alkalom kínálkozik erre eslehetővé válik, hogy otthon alapítsanak az oceánon túl a magyar színészetnek. Ugy látszik, a fáradozások eredménynyel jártak, mert — mint a beküldött előzetes jelentésből kitűnik — december 17-én, vasárnap este már megtartják a megnyitó díszelőadást. Az előadás a *Palm-Garden* disztermében lesz és a közreműködők Amerikában élő magyar színészek. Első előadásul a *János vitéz* kerül színre.

KÖZGAZDASÁG.

+ **Közlekedésügyi tanács.** A kereskedelmi miniszter az állandó tarifabizottság helyébe *közlekedésügyi tanács*-ot szervezett, amely 1906 január elsején lép életbe. A közlekedésügyi tanács a kereskedelemügyi minisztérium véleményadó testülete lesz. Tárgyalás alá veszi majd az összes fontosabb közlekedési kérdéseket. A tanácsnak nyolczvan-száz tagja lesz, a minisztérium főbb tisztviselőiből, a kereskedelmi és iparkamarák tagjaiból és más szakmaférfiakból fognak kikerülni. A tanácsnak lesz egy állandó husztagu bizottsága. A tanács szervezésénél az osztrák vasuti tanácsot vették mintául és kerületi tanácsokban teritoriális kiegészítést nyer.

+ **A Lloyd-szerződés megújítása.** Triesztből jelentik, hogy az Osztrák Lloyd tengerhajózási társaság üzletvezető tanácsa most tartott értekezletén tárgyalás alá vette az osztrák kormányának a szerződés megújítására

vonatkozó leiratát, s elhatározta, hogy azt a további részletes megbeszélések alapjául elfogadja. Egyben felkérte a tanács a kormányt, hogy nyújtson módot a még fennálló differenciák szóbeli letárgyalására. Ezzel a Lloyd-szerződés ügyét — azt hisszük — nyugodt mederbe sikerült terelni.

+ **A Máv. ujjászervezése.** A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg a máv. szervezetének reformjával foglalkozik. A terv kidolgozását Sztéryni államtitkára bízta, akinek e munkában Ludvig elnökigazgató, a máv. összes igazgatói, Stettina min. tanácsos, Csöke min. tanácsos és az összes szakreferensek segídeknek. A reform alapjául szolgáló emlékirat már elkészült. Minthogy a törvényhozás hozzájárulásával gyökeres reform nem vihető keresztül, az ujjászervezésnek alapelveül a decentralizációt fogadták el. A központi igazgatóság és az üzletvezetőségek hatáskörét kiszélesítik. Ugyancsak kiterjesztik az alsóbb szervek, névszerint a forgalmi főnökök hatáskörét. Az ujjászervezés hosszabb időt fog igénybe venni, de 1906 január 1-ével már teljes változás áll be a kereskedelmi minisztérium vasuti ügyosztályában és a vasuti és hajózási felügyelőség szervezetében. A főfelügyelőség önálló hatóság lesz, avval a rendeltetéssel, hogy a forgalmi szolgálat biztonságáról gondoskodjék.

+ **A váltóóvás reformja.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a váltóóvás reformja tárgyában hétfőn ankétet tartott. A tanácskozások alapjául a *Glücksthal* dr. ügyész által készített előadói javaslat szolgált, amely belga mintára a váltóóvást a postahivatalokra kívánja bízni. *Glücksthal* előadó összegezve a vita során elhangzottakat, konstatálja, hogy a szaktanácskozmány egyértelműen állást foglalt a váltóóvás reformjának szükségessége mellett s újból hangsúlyozta, hogy az egész vonalon az obligatórius postaóvást tartja szükségesnek.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

December 13-án.
Bosnian, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1583, kapitány Turneaux, Liverpoolból.
December 14-én.
Adria, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 707, kapitány Brazzoduro, Tangerangből.

Indult:

December 13-án.
B. Kemény, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1669, kapitány Vlasic, Sebenicoba.
Árpád, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 729, kapitány Volani, Marseilleba.
Andrássy, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 939, kapitány Premuda, Valenciába.
Matlekovits, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1249, kapitány Adamich, Velenczébe.
India, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1797, kapitány Tossoni, Triesztbe.
Tonci, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 84, kapitány Gamulin, Raguzába.
Giovanna, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1004, kapitány Sturlese, Marseilleba.
Maargen, dán lobogó alatt, tonnatartalma 123, kapitány Martensen, Nápolyba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Adria december 14-én Fiuméba Triesztből.
Báró Kemény december 14-én Sabenicoba Fiuméből.
Zichy december 13-án Velenczébe Cardiffból.

Indult:

Báthori december 11-én Maltából Velenczébe.
Deák december 11-én Gírgentiből Gibraltárba.
Szeged december 14-én Fiuméből Antwerpenbe.
Lederer Sándor december 13-án Genuából Pálmoba.
Mátyás király december 14-én Bariból Triesztbe.
Rákóczi december 13-án Nizzából Genuába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

! Őszi és téli ujdonságok !

Szalonszőnyegek; szőnyegek háló- és ebédlő-
szobák számára, csipke- és szövetfüggönyök, pré-
mek, asztal- és ágyterítő garnitúrák

nagy választékban és közismert olcsó árakban
egyedül **WEISS M.** cégnél kaphatók.

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

A legmodernebb kézműárak, férfi- és női ruhaszövetek, selyem,
bársony, butorszövet, kész fehérenemű, keztyűk, csipkeárak,
szőnyegek, nyakravalók és mindennemű disztárgyak eladása.

Szabott árak! Szabott árak!

Menyasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban szállíthatnak.

Garçon lakás.

Egy szépen butorozott, 2 ablakos utcái
szoba — esetleg fürdő-szoba használattal
— kiadó. Via Pomerio, Celligoi-féle új
palota, kapú sz. 1., félemelet 5.-ik
számú ajtó.

ELADÓ

egy teljesen jó karban lévő 10 mm. hord-
képességű tizedes mérleg. Ugyanott
mindenféle használható ócska vasak
jutányos árban kaphatók.

DEUTSCH IGNÁCZ

ócska vas- és terménykereskedő

Telefon 760. Via Germania 6.

Előfizetések és Hirdetések

„A Tengerpart”

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry

czimzendők.

„Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
tünteti a fejkorpát, puhítja a haját és erősíti
a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást
és az ősziést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű
vása által a légszervekre oly kellemes és jó
hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen*
minden háznál, különösen beteg- és gyer-
mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

IRIS

Piazza Elisabetta 2. sz.

(Whitehead palota).

Felkérjük a t. cz. közönség, a bronz és tera-
cotta műtárgyak megtekintésére.

A belépés szabad és vásárlásra nem
kötelez.

A műtárgyak kiállítása állandó.

**Kiváló alkalom ajándékok vásár-
lására.**

Varieté Susák szálloda

Ma és naponta

Nagy

Varieté Előadás

tíz ujonnan szerződött kitűnő művé-
szerővel.

— Elsőrendű műsor. —

Számos látogatást kér

Az Igazgatóság.

A Monarchia

Elsőrangú

Czementgyárainak

kizárólagos elárusítói Horvát-
Szlavonország és Fiume részére

BRAUN BERNARDO ÉS TÁRSA

— FIUME —

Telefon 528. sz. — Sörgőnczim: Bernardo-Fiume.

Elismert kitűnőségű Portland- és Ro-
man-czement szállítása a mai piaci
árakon alul.

Építőmestereket

Beton- építővállalkozókat

Czementáru-gyárosokat és

Építőanyag - kereskedőket

saját érdekükben kérjük, hogy jövő évi
szükségletük beszerzése előtt várják be
őszi látogatásunkat, minthogy módunk-
ban lesz 1906-ra **rendkívül kedvező kö-
téteket felajánlani.**

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.